

Wij zijn er.

Hardenberg

VERKIEZINGSPROGRAMMA

Gemeenteraadsverkiezingen 2026 - 2030

RESPECT VOOR ELKAAR,

VERTROUWEN IN DE TOEKOMST

We kijken dankbaar terug op de afgelopen vier jaar, waarin we als CDA Hardenberg in college en gemeenteraad verantwoordelijkheid mochten dragen voor de samenleving in de gemeente Hardenberg. Dat was mogelijk, dankzij het vertrouwen dat we bij de vorige verkiezingen van u als kiezer kregen. We staan in de startblokken om opnieuw vier jaar verder te bouwen aan onze mooie, ondernemende en gastvrije plattelandsgemeente. Een plek waar heel verschillende mensen, met respect voor elkaar, plezierig kunnen wonen, werken, leven en verblijven.

Daarbij gaan we uit van de kracht van de samenleving. De kracht van “gewoon doen” die ondernemers, vrijwilligers, noabers, agrariërs, burens, zorgprofessionals, verenigingsbestuurders en mantelzorgers elke dag weer laten zien in onze dorpen, wijken en straten. Gemeenschapszin op volle sterkte, dat is het fundament. Elkaar kennen en elkaar helpen. Ieder mens is van waarde en samen staan we sterk. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

Als CDA Hardenberg willen we dat fundament zoveel mogelijk ondersteunen, door beleid en projecten uit te voeren die zorgen voor veiligheid, voldoende woonruimte, een gelukkige jeugd, (agrarische) bedrijvigheid, bereikbaarheid, krachtige kernen, een sterk buitengebied, ruimte voor toerisme en een duurzame toekomst. Met een gebiedsgerichte bril kijken we naar wat er nodig is. Daarbij luisterend naar de ideeën en zorgen, die vanuit de verschillende gemeenschappen en kernen naar voren komen. Want vanuit betrokkenheid en verantwoordelijkheid weet de samenleving in de gemeente Hardenberg zelf het beste wat er leeft en wat er nodig is.

We zijn dankbaar voor alles wat we met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben mogen realiseren. We hebben ons sterk gemaakt voor woningbouw en met succes: er is in de gemeente Hardenberg gemiddeld veel meer gebouwd dan elders in Nederland. Maar we zijn er nog niet. Tijdens de energiecrisis stonden we pal voor inwoners die moeite hadden hun vaste lasten te betalen, zodat zij konden terugvallen op gemeentelijke voorzieningen. We hebben gestreden tegen armoede, met het besef dat echte vooruitgang pas mogelijk is als niemand achterblijft.

In dit CDA Hardenberg-verkiezingsprogramma hebben we opgeschreven waar de we komende vier jaar verder aan willen werken. Daarbij kiezen voor een stijl van besturen die gericht is op verbinden, in plaats van verdelen. In een politieke omgeving, waarin respect en fatsoen wat ons betreft voorop staan. Dat past ook bij onze uitgangspunten die wij putten uit Geloof, Hoop en Liefde.

Namens CDA Hardenberg,

Didi Dorrestijn
wethouder

Elma Soeten
lijsttrekker

INHOUDSOPGAVE

Respect voor elkaar, vertrouwen in de toekomst	2
Inhoudsopgave	3
Onze 3 prioriteiten voor Hardenberg	4
2. Samen Hardenberg	6
3. Goed rentmeesterschap	7
4. Voor iedereen een ('t)huis in alle kernen	8
5. Economie & Ondernemen	10
6. Agrarische sector	12
7. Mobiliteit & Bereikbaarheid	13
8. Welzijn & Cultuur	15
9. Zorgzame gemeenschap	16
10. Jongeren in Hardenberg	18
11. Prettig oud worden	19
12. Verenigingsleven & Vrijwilligerswerk	20
13. Veiligheid & Ondermijning	21
14. Klimaat & Duurzaamheid	22
15. Voorbereid op crisis en storingen	24
16. Onderwijs	25
17. Vluchtelingenbeleid & Integratie	26
Foto's kandidatenlijst	27

ONZE 3 PRIORITEITEN VOOR HARDENBERG.

Versterken van de gemeenschap door samenwerking,
een thuis voor iedereen, en krachtige, leefbare kernen.

Dat doen we op deze gebieden:

WONEN:

VOOR IEDEREEN EEN (T)HUIS

100+

100+ woningen per jaar voor starters

Met focus op koop- en
huurwoningen in de eigen
woonkern.

Stimuleren van nieuwe woonvormen

We ondersteunen
knarrenhofjes, CPO-
projecten en het
makkelijker splitsen
van woningen.

Jaarlijks minimaal 400 woningen bouwen

Dit succes willen we de
komende jaren voortzetten
voor jongeren, gezinnen en
ouderen.

400+

Kerngerichte aanpak voor leefbaarheid

Wat op de ene plek
nodig is, kan voor een
ander dorp anders
zijn.

NOABER- SCHAP

In iedere kern een centrale ontmoetingsplek

Een 'huiskamer'
die fungeert voor
ontmoeting, cultuur
en noaberschap.

Het unieke karakter van elke kern behouden

Inwoners weten zelf het
beste wat er nodig is voor de
leefbaarheid.

KRACHTIGE KEREN: LEEFBAARHEID CENTRAAL

SAMENLEVING & VERBINDING:

ZORGEN VOOR ELKAAR

Gemeenschapszin en verenigingsleven ondersteunen

Vrijwilligers zijn goud
waard; zij geven kleur
aan de samenleving.

Investeren in veiligheid en bereikbaarheid

Veilige fiets-verbindingen,
goede wegen en de
Nedersaksenlijn.

Zorg beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar houden

We stimuleren
samenredzaamheid: eerst
kijken wat mensen zelf en
met elkaar kunnen.

Samen Hardenberg.

“

*Met fatsoen en
respect dragen
we allemaal ons
steentje bij*

”

2. SAMEN HARDENBERG

Samenwerking en verbinding

De samenleving, dat zijn we allemaal. Met fatsoen en respect dragen we allemaal ons steentje bij. Het CDA Hardenberg wil die gemeenschapskracht koesteren en ondersteunen. Zodat inwoners zich thuis en veilig voelen. En niemand wordt uitgesloten. We willen verbinding, solidariteit en samenwerking tussen mensen stimuleren, zodat we verantwoordelijkheid dragen voor elkaar en voor de gemeenschap.

Dichtbij mensen

In onze visie faciliteert de gemeente deze kracht van de samenleving en springt bij waar dat nodig is. Altijd dichtbij mensen en luisterend naar wat er speelt en leeft. De Plaatselijke Belangen zijn daarvoor belangrijke gesprekspartners. Hun inzet verdient onze steun. Met volop ruimte voor eigen initiatief en lokaal ondernemerschap. Voor overkoepelende thema's zoals veiligheid, onderwijs en zorg neemt de gemeente het voortouw en betreft zij de gemeenschap actief. Het CDA Hardenberg vindt het erg belangrijk dat inwoners worden gehoord en gezien. En dat de deur bij het gemeentehuis open staat. De basisdienstverlening voor paspoorten, rijbewijzen en vergunningen moet laagdrempelig en klantgericht zijn voor onze inwoners. Het CDA Hardenberg wil een betrouwbare en toegankelijke gemeente die inwoners binnen 48 uur een ontvangstbevestiging en binnen zes weken een antwoord geeft en naast persoonlijk contact helder communiceert via een duidelijke en toegankelijke website en die beschikkingen jaarlijks tijdig kenbaar maakt. Het CDA Hardenberg staat voor: doen wat je zegt en zeggen wat je doet.

Gebiedsgericht werken en samen plannen maken

Het CDA Hardenberg is trots op alle kernen en is blij met de grote betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving. Wij willen dat het karakter van elke kern zoveel mogelijk behouden blijft en dat jong en oud hier kan blijven wonen en leven. Het CDA Hardenberg wil dat de gemeente doorlopend het gesprek blijft voeren met wat inwoners nodig vinden voor de leefbaarheid van hun eigen kern of wijk. We willen dat de gemeente dit gesprek (en de uitvoering) met voldoende menskracht en geld ondersteunt. We vinden het ook belangrijk dat er overal ruimte is om te sporten en dat er een buurtvoorziening is, die als huiskamer fungeert voor ontmoeting en het lokale culturele leven en noaberschap.

Midden in de samenleving, verbonden met Zwolle en Den Haag

Om verbinding en samenwerking dagelijks invulling te geven, staan onze CDA Hardenberg-kandidaten midden in de samenleving. Aanspreekbaar in de rij bij de bakker, in de kraam op de markt, of langs de lijn bij het voetbalveld. Wij zijn te vinden op de schoolpleinen en de dorpsfeesten. Op die manier willen we als lokale partij zichtbaar onze volksvertegenwoordigende rol invullen. Maar we hebben ook korte lijntjes met het waterschap, de provincie, Den Haag en Brussel om gemeente-overstijgende thema's te agenderen.

Financieel gezond

Gemeenten krijgen steeds minder geld van het Rijk. Dat leidt tot onzekerheid en kan zich vertalen in bezuinigingen. Dat willen we zoveel mogelijk voorkomen. Via onze landelijke collega's proberen we het beleid van voorgaande kabinetten terug te draaien en het financieel korten van gemeenten te voorkomen. Als dat niet lukt, gaat ook Hardenberg de gevolgen merken. Wij willen lokaal verstandige keuzes maken, waarbij we de lasten voor inwoners en (agrarische) ondernemers zo laag mogelijk willen houden. Als er een tekort is, kijkt het CDA Hardenberg eerst waar de gemeente zelf kan bezuinigen.

Kansengelijkheid, diversiteit en inclusie

De samenleving in de gemeente Hardenberg bestaat uit een keur aan mensen. Verschillend in culturele achtergrond of geloof. Mensen met of zonder beperking, een diversiteit aan seksuele oriëntaties en uiteenlopende generaties. Vanuit respect en fatsoen geven we elkaar de ruimte. Alleen dan lukt het om ongelijkheid te overbruggen. In dit programma hebben we bij de verschillende thema's opgenomen hoe we deze kansengelijkheid willen stimuleren.

3. GOED RENTMEESTERSCHAP

Rentmeesterschap betekent dat de gemeente goed met haar geld omgaat en gezond investeert. Als bezuinigingen nodig zijn kijkt de gemeente naar uitvoering en organisatie, om ruimte vrij te spelen. Een belangrijke opgave voor de komende vier jaar voor het CDA Hardenberg, is om op zoek te gaan naar mogelijkheden om de groei van taken in te perken. Dat kan bijvoorbeeld door anders om te gaan met participatie, geen onderzoek op onderzoek te stapelen, kritisch te zijn op taken van het rijk zonder voldoende middelen en bij nieuw beleid de behoefte van onze inwoners en ondernemers centraal te stellen. Het ontwikkelen van locaties voor woningbouw, bedrijven en de daarbij benodigde voorzieningen is een speerpunt voor de komende jaren en daarbij hoort lef, vooruitkijken en keuzes maken. Een gezonde begroting is een eerste vereiste voor een gezonde samenleving. Financieel heeft dit voor het CDA de volgende uitwerking.

Het CDA Hardenberg wil:

- Zorgvuldig en transparant met de gemeentelijke middelen omgaan, met veel aandacht voor initiatieven uit de samenleving waaraan door inwoners, ondernemers en andere partijen wordt bijgedragen.
- Terughoudend zijn als het gaat om lastenverhoging voor de inwoners en hieraan alleen meewerken als laatste manier om de begroting sluitend te krijgen.
- In principe voor de taken die wij van het Rijk krijgen alleen die middelen gebruiken die het Rijk beschikbaar stelt.
- Een strategisch investeringsfonds, gevoed met structurele en incidentele middelen, dat de gemeente in staat stelt om gebiedsontwikkelingen zoals het Stationsgebied, woningbouw- en bedrijvenlocaties en bijbehorende infrastructuur integraal en met voortvarendheid aan te pakken.
- Zorgen dat grondopbrengsten van ontwikkelingen voldoende zijn om ook te kunnen investeren in voorzieningen voor sport, infrastructuur, ontmoeten en spelen.
- Zo optimaal mogelijk gebruik van regiodeals, waarin Rijk en regio samen investeren in een betere woon-, werk- en leefomgeving. Deze middelen bieden kansen om extra te investeren in bereikbaarheid, wonen, werken en ondernemen.

4. VOOR IEDEREEN

EEN ('T)HUIS IN ALLE KERNEN

Voldoende woningen voor alle leeftijden is voor het CDA Hardenberg de komende jaren het belangrijkste speerpunt. Om iedereen zich thuis te laten voelen vindt het CDA Hardenberg onderhoud van de leefomgeving en het behoud van voorzieningen ook erg belangrijk.

Het CDA Hardenberg wil:

- Jaarlijks minimaal 400 woningen bouwen. Het versnellen van de woningbouw is ons afgelopen jaren ook gelukt en dit succes willen we de komende jaren voortzetten! In nauwe afstemming met inwoners van de kernen kijken we wat er nodig is: "straatje erbij" of misschien zelfs wel "wijkje erbij". Met passend aanbod voor jongeren, gezinnen en ouderen.
- Betaalbare woningen voor jongeren. Het CDA Hardenberg blijft zich inzetten voor meer woningen voor jongeren en starters. Hierbij stimuleren we diversiteit in bestaande en nieuwe woonvormen zoals flexwoningen, tiny-houses, beneden-/bovenwoningen (BeBo-woningen), modulaire meegroeiwoningen, co-housing, wonen met zorg en gemeenschappelijk wonen.
- Jaarlijks minimaal 100 woningen bouwen voor jongeren/starters (koop en huur). Bij voorkeur in de eigen woonkern om leefbaarheid te behouden. Met focus op betaalbare koopwoningen voor starters in een prijsklasse die aansluit bij de huidige markt (circa € 270.000 – € 300.000).
- We stimuleren knarren- en noaberhofjes als vorm van generatiewonen, waarbij jong en oud naar elkaar omzien, elkaar ondersteunen en samen zorgen voor een leefbare en sociale woonomgeving.
- Voldoende geld blijven reserveren om aankoop van grond mogelijk te maken voor de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties.
- Dat grondexploitaties voldoende opleveren om ook beoogde voorzieningen te kunnen betalen.
- Waar mogelijk van 2-laags naar 3-laags bouwen.
- Meer maatregelen uitwerken om de doorstroming in de woningmarkt te stimuleren. Denk aan het bouwen van passende woningen op een aantrekkelijke plek voor een volgende verhuistap. En ook het vergroten van het bestaande aanbod door bijvoorbeeld het optoppen van woningen (woonruimte bovenop bestaande bouw), woningsplitsing (één huis met meer zelfstandige wooneenheden) e.d. kan verhuisbewegingen op gang brengen.
- Inzetten op middenhuurwoningen voor mensen die te veel verdienen voor sociale huur, maar voor wie kopen (nog) niet haalbaar is, zodat doorstroming in alle kernen mogelijk blijft.

Hierbij het voorbeeld van CPO Bruchterveld

- Herintroductie van het concept “bejaardenhuizen” met een eigentijdse invulling en benaming. En zo mogelijk vrijkomend maatschappelijk vastgoed hiervoor inzetten.
- Voldoende financiële ruimte voor goed onderhoud van de openbare ruimte in alle kernen.
- Woningplitsing makkelijker mogelijk maken (één huis met meer zelfstandige wooneenheden). Niet alleen in het buitengebied, maar ook in woonkernen, waar dit bijdraagt aan doorstroming en leefbaarheid.
- Nieuwe woonvormen op het platteland eenvoudiger mogelijk maken, bijvoorbeeld in of bij vrijkomende agrarische gebouwen. Of door meer mogelijkheden voor de plaatsing van tijdelijke woningen (10-15 jaar). Uiteraard zonder dat dit beperkingen geeft voor andere agrarische bedrijven.
- Het huidige beleid t.a.v. (pre-) mantelzorgwoningen blijven steunen.
- De “zelfbewoningsplicht” voor nieuwbouw behouden, zodat mensen die de huizen bouwen er ook zelf gaan wonen. Dit zorgt ervoor dat eigen inwoners meer kansen hebben op de woningmarkt i.p.v. ontwikkelaars en beleggers.
- Oude schoollocaties herontwikkelen voor passende woningbouw, zodat de dorpskernen leefbaar blijven.
- In Balkbrug de herontwikkeling van het laatste kwadrant rondom de onderdoorgang aanjagen en versnellen, zodat het dorpshart wordt afgerond en deze plek een samenhangend en aantrekkelijk geheel vormt.
- Onderzoeken hoe de gemeente kan helpen om de komst van een (buurt)supermarkt of vergelijkbare voorziening in Baalder te faciliteren, bijvoorbeeld door mee te denken over locatie, combinatie met andere wijkfuncties (huiskamer/sportzaal/ wijkbedrijf) en het verkleinen van de onrendabele top.
- CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) stimuleren en ondersteunen. Daar waar groepen (jong en oud) een eigen woningbouwplan ontwikkelen, wil het CDA Hardenberg dat de gemeente dit soepel faciliteert.
- In Lutten initiatieven vanuit de samenleving met betrekking tot bouwen ondersteunen.
- In De Krim woningbouw inbreiden op percelen waar gebouwd kan worden.
- In Bergentheim inbreiding van woningbouw voor diverse doelgroepen op locatie Lensen.
- Uitbreidingslocaties voor woningbouw in Gramsbergen.

5. ECONOMIE & ONDERNEMEN

De gemeente Hardenberg leeft van en door ondernemerschap. In elke kern!

Het CDA Hardenberg is trots op alle ondernemers en ondernemingen, die elke dag met vakmanschap, creativiteit en doorzettingsvermogen in onze gemeente aan de slag gaan. Dat vraagt om een gemeente die niet afwacht, maar meedoet. Een gemeente die kansen ziet en lef toont. Die ondernemers niet afremt met regels maar ruimte geeft om door te pakken. We willen dat bedrijven hier kunnen groeien, dat nieuwe ideeën een plek krijgen en dat onze kernen bruisend en bereikbaar blijven. Er moet in onze gemeente een plek zijn waar je kunt beginnen, waar je kunt groeien en uitbreiden en waar de volgende generatie wil blijven werken.

De gemeente Hardenberg telt zo'n 7.300 (familie) bedrijven, die werkgelegenheid bieden aan veel van onze inwoners. Daarnaast zijn zij ook onmisbaar in het steunen van verenigingen en maatschappelijke organisaties. En niet te vergeten de opleiding van jongeren én talentontwikkeling. Daarin moeten we als gemeente blijven investeren.

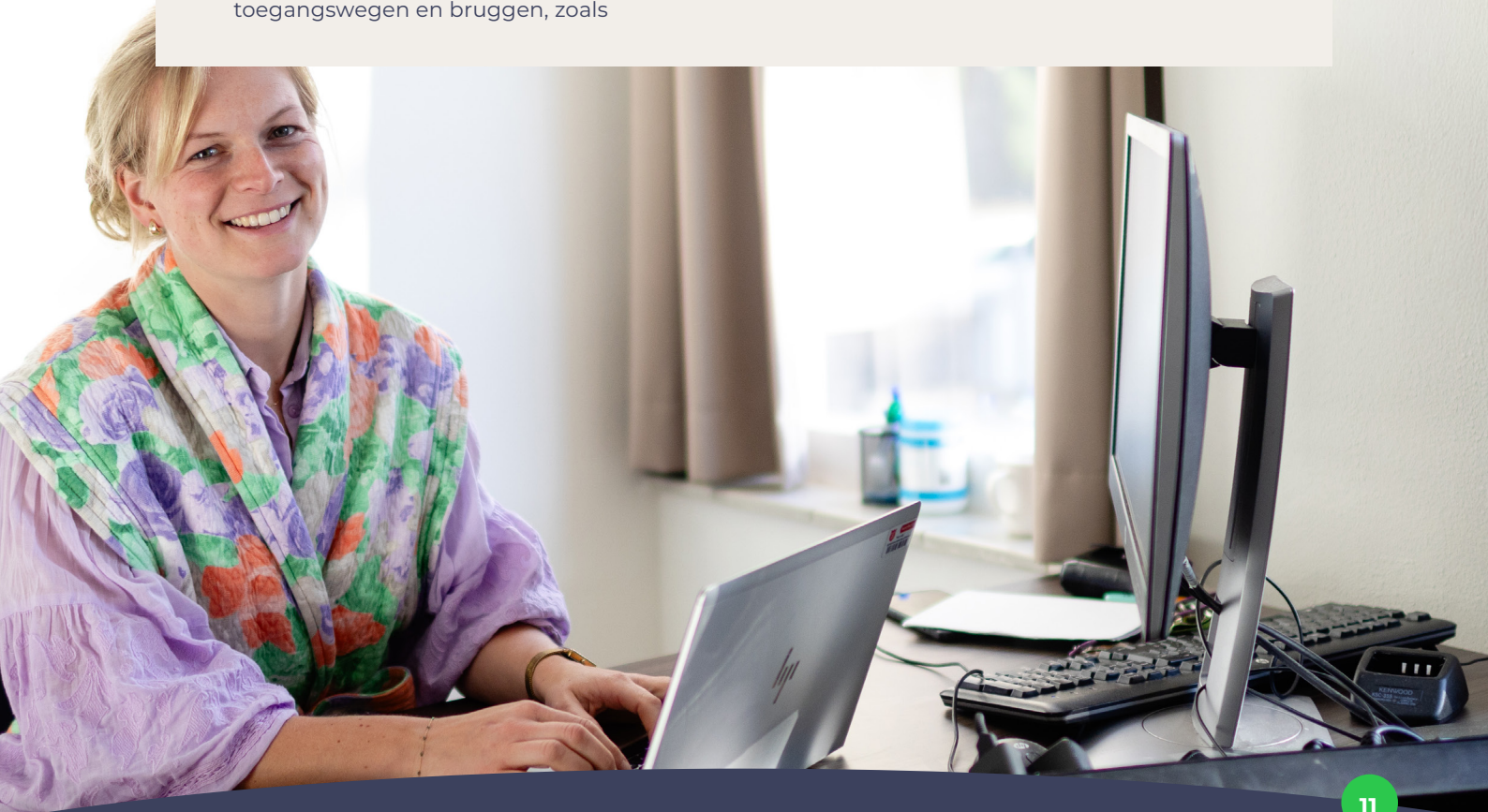
Daarom wil het CDA Hardenberg:

- Een proactieve houding van de gemeente, zodat bedrijven kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Ondernemers verdienen een overheid, die snel en voorspelbaar is. Met minder regeldruk en procedures en klantgerichte benadering.
- Bedrijventerreinen worden opgeknapt en waar nodig slim uitgebreid zodat bedrijven ruimte krijgen om te investeren. Zeker rondom de kleinere kernen, zodat ondernemers daar kunnen blijven ontwikkelen en kunnen zorgen voor lokale werkgelegenheid.
- Een gerichte benadering van ondernemerschap: wat is er op die plek (extra) nodig? Dat kan gaan om een beter winkel- of verblijfsgebied, betere digitale verbindingen of gewoon de juiste wegwijzers. Kleine ingrepen kunnen vaak groot effect hebben.
- Een AI-werkplaats inrichten om toekomstbestendig ondernemen te stimuleren. Een samenwerking tussen ondernemers, gemeente en onderwijs om het vakmanschap van de toekomst te stimuleren. Met praktijklabs, waarin studenten en ondernemers samen innovaties ontwikkelen voor maakindustrie, techniek, landbouw, zorg en recreatie.
- Doorgaan met het ondersteunen van platformen en samenwerkingsverbanden als Ondernemen in Hardenberg, IQonIQ, of 100% gastvrij. Om zo het vestigingsklimaat, samenwerking en innovatie te stimuleren.
- Investeren in sterke winkelgebieden in kernen en stad zodat ondernemers meer bezoekers trekken, waar nieuwe ondernemers zich graag willen vestigen.
- Eest investeren in goede fietsvoorzieningen aan de randen van het centrum in Hardenberg zoals overdekte stallingen, oplaadpunten en een fietsrondweg. Pas daarna het gesprek voeren over wel of geen fietsen in het centrum.

Daarom wil het CDA Hardenberg:

- (Veilige) verbindingen voor auto's, fietsers en openbaar vervoer om centra en bedrijventerreinen goed te kunnen bereiken.
- Voldoende geld blijven reserveren voor de aankoop van gronden om bedrijventerreinen uit te kunnen breiden, met name voor de kernen Dedemsvaart, Balkbrug, Bergentheim, Gramsbergen en Slagharen en vooral ten behoeve voor lokale ondernemers.
- Dat de gemeente actief de regie pakt op energie en water zodat bedrijven nieuwe aansluitingen krijgen en niet op slot gaan.
- Plek maken voor starters met goede bedrijfsruimtes, actieve begeleiding en toegang tot lokale netwerken.
- Blijvende erkenning voor familiebedrijven als ruggengraat van de gemeente en waar nodig helpen bij groei en digitalisering.
- Een duidelijk beleid en tijdspad m.b.t. de bereikbaarheid van centra indien groot onderhoud wordt gedaan aan toegangswegen en bruggen, zoals bijvoorbeeld een gepland onderhoud van de brug aan de Europaweg in Hardenberg.
- Duidelijke afspraken met de recreatiesector over toeristenbelasting en goed onderhoud door de gemeente van routes en voorzieningen. Deze sector is een belangrijke pijler voor onze economie.
- Onderzoek naar de mogelijkheid om dagcampers aan de Vecht, tegenover de Troubadour te laten recreëren.
- Onderzoek en stimulatie van de realisatie van een stadsstrand/eventemententerrein, alsmede uitbreiding van zwembad De Slag in Hardenberg met een buitenzwembad.
- Eerlijke en voorspelbare belastingen, waarbij de OZB voor woningen niet harder stijgt dan de inflatie, de OZB voor niet-woningen, in lijn komt met omliggende gemeenten. Een verhoging van de lasten zal altijd pas worden overwogen nadat de gemeente zelf heeft bespaard en zich maximaal heeft ingespannen om zo efficiënt mogelijk te werken.

6. AGRARISCHE SECTOR

Het CDA Hardenberg is trots op de boeren in de gemeente Hardenberg. Agrarische ondernemers die al vele jaren investeren en innoveren voor een duurzame, milieubewuste en diervriendelijke sector. In alle landelijke discussies blijft dit onderbelicht. En dat voelt vaak oneerlijk. Naast de boeren zelf, kent de gemeente Hardenberg tal van bedrijven, die nauw verbonden zijn met de agrarische sector. En op die manier hun geld verdienen. De sector is een belangrijke economische drager binnen onze gemeente. De agrarische sector verdient een eerlijke behandeling en duidelijke visie, waar (jonge) boeren hun toekomst op kunnen bouwen.

Het CDA Hardenberg wil:

- In samenwerking met partners advies en ondersteuning bieden aan (jonge) boeren, die verder willen met het familiebedrijf.
- Meer (bouwblok)ruimte bieden aan boeren die daarmee een beter perspectief voor hun bedrijf kunnen realiseren.
- Erven met kwaliteit voortzetten waardoor stoppende agrariërs de mogelijkheid krijgen nieuwe functies toe te voegen en blijvers ruimte houden voor hun agrarische bedrijfsvoering. Hierbij vinden wij het belangrijk dat er een betaalbaar en gedifferentieerd woningaanbod komt, in de directe omgeving van kernen.
- Een landbouwvisie ontwikkelen om ruimte te houden voor de agrarische sector.
- Meer ondersteuning/advies bieden aan boeren, met name in de omgeving van Natura 2000 gebieden.
- Ruimte voor andere bedrijfsactiviteiten bieden aan boeren, die er zelf voor kiezen om te stoppen. Ook multifunctioneel ruimtegebruik naast agrarisch gebruik willen wij verder stimuleren, mits de blijvende agrariërs hier geen hinder van ondervinden.
- Meer mogelijkheden om vrijkomende agrarische bebouwing te transformeren naar betaalbare woonruimte.
- De plaatsing van zonnepanelen op landbouwgrond voorkomen.
- Kavelruilinitiatieven ondersteunen die bijdragen aan beter aaneengesloten huiskavels en dus minder vervoersbewegingen.
- Dat wanneer agrarische bedrijven in Hardenberg door landelijke regelgeving in de verdrukking komen, de gemeente Hardenberg verplaatsing actief ruimtelijk gaat faciliteren.
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor het oprichten van een “stikstofbank”, die agrarische bedrijven meer mogelijkheden moet bieden.
- Een mogelijke uitbraak van vogelgriep voorkomen door uitbreiding van waterrijke (fourage) gebieden in de nabijheid van pluimveebedrijven te voorkomen.
- Zekerheid voor PAS-melders, ruimte voor woningbouw en bedrijvigheid, minder regels en meer maatwerk, zodat Hardenberg vooruit kan zonder de natuur uit het oog te verliezen.

7. MOBILITEIT & BEREIKBAARHEID

Bereikbaarheid, verkeersveiligheid en goede verbindingen voor auto's, fietsers en wandelaars zijn essentieel voor de leefbaarheid en de economische ontwikkeling van de gemeente Hardenberg. Daarbij gaat het om de connectie tussen de kernen, maar ook om openbaar vervoer en wegen naar elders in de regio en Nederland. De komst van de Nedersaksenlijn is in dat opzicht een enorme kans voor Hardenberg en omgeving. Ook waterwegen hebben een grote rol gespeeld in de ontwikkeling van onze dorpen en steden. Sommige rivieren zijn zichtbaar, zoals de Vecht, waarvan wij de toeristische aantrekkelijkheid op het water verder willen verhogen. Verdwenen kanalen rond Avereest willen wij zichtbaarheid geven.

Het CDA Hardenberg wil:

- Voldoende budget voor de inrichting en onderhoud van wegen, fiets- en ruiterpaden, wandelroutes en recreatieve voorzieningen, want dat is een belangrijke basis voor onze recreatieve aantrekkingskracht. Daarbij streven wij naar een lobby bij de provincie voor een veilige oversteek over de N36 voor wandelaars, fietsers en MTB-ers.
- Verbindingen realiseren, waardoor landbouwverkeer veilig om kernen heen kan rijden.
- Bij de provincie de wens onder de aandacht blijven brengen voor verlenging van het toegestane traject voor landbouwverkeer op de Twenteweg. Dit ook mogelijk te verlengen tot aan de rotonde bij de Evenementenhal.
- De fietsverbindingen tussen kernen veiliger maken en daarbij beter en slimmer verlichten. Ook met het oog op sociale veiligheid en het groeiende aantal elektrische vervoersmiddelen en fatbikes. Handhaving is hierbij ook één van de maatregelen.
- Een passende oplossing voor inwoners realiseren die een beperking hebben of onvoldoende mobiliteit.
- De kruisingen, die gevaarlijk kunnen zijn voor schoolgaande kinderen, met voorrang aanpakken. Bijvoorbeeld de kruising met de N341 in Sibculo.
- Zorgen voor een veilige weginrichting in de omgeving van de basisscholen, zoals bij De Langewieke en De Groen in Dedemsvaart, met maatregelen zoals lagere snelheden, veilige oversteekplaatsen en duidelijke schoolzones, zodat kinderen veilig naar school kunnen.
- Samen met ondernemers en partners lobby'en voor verbeteringen van de N36 op het gebied voor doorstroming en veiligheid. We zetten hierbij in op samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie.
- Een directe verbinding tussen Dedemsvaart/Rollepaal en de N36 onderzoeken, omdat de uitbreiding van industrieterrein Rollepaal Oost dit noodzakelijk maakt en daarmee de verkeersdruk op de omliggende wegen, waaronder bijvoorbeeld de Stegerensallee kan verminderen.

Het CDA Hardenberg wil:

- Rekening houden met de auto bij mobiliteitskeuzes. De auto is voor veel inwoners niet alleen noodzakelijk voor woon-werkverkeer, maar ook voor sociale contacten, mantelzorg, boodschappen en deelname aan het verenigingsleven.
- De kansen benutten voor de gehele gemeente die de realisatie van de Nedersaksenlijn Hardenberg gaat bieden. Het leidt tot meer studenten, medewerkers, bezoekers en misschien wel bewoners. De gemeente moet zich hierop goed voorbereiden, samen met partners, inclusief verbeteren van de stationsomgeving in Hardenberg.
- Woonwijken gezinsvriendelijker maken door o.a. 30 kilometer zones te realiseren waar dat kan. En 50 kilometer zones waar dat voor de doorstroming van belang is.
- Voldoende parkeerplaatsen realiseren bij nieuwbouw. Een deel van onze inwoners is nu eenmaal afhankelijk van de auto voor werk.
- Investeren in goede en betaalbare alternatieven voor de auto. Snelfietspaden, OV en deelvervoer zijn daarvan voorbeelden. Er hoeft niet altijd een bus te rijden als er ook andere vormen van (deel)vervoer mogelijk zijn (elektrische auto, scooter of fiets).
- Onderzoek doen naar de mogelijkheden om “de Dedemsvaart” in Balkbrug en Dedemsvaart weer zichtbaar te maken. Dit kan door in de toekomst daadwerkelijk weer water te laten stromen door een deel van deze verdwenen watergang, of op andere manieren de vroegere wijken en kanalen in het landschap beleefbaar te maken.
- Dat de brug bij de Brink over de Vecht in Hardenberg, als deze aan vervanging toe is, wordt vervangen door een brug die open kan. Zodat het weer mogelijk wordt over de Vecht te varen en de haven in Hardenberg in ere hersteld kan worden.
- Realisatie van een veilige fietsroute van Lutten naar Hardenberg, met voldoende verlichting langs de Kerkdijk bij de voormalige vuilstortplaats in Collendoorn.
- Optimalisering van het fietspad langs het kanaal tussen Gramsbergen en Hardenberg.
- Onderzoek naar de mogelijkheid om een aan- en/of afrijroute naar de sportvelden van SV Gramsbergen, rondom het bedrijf CF kunststoffen.
- Een lobby met belanghebbenden opzetten bij de Provincie Overijssel om een rotonde te realiseren op de N377 in Balkbrug ter hoogte van het nieuwbouwplan Sluis 5.
- Een veilige verbinding vanaf de Collendoornerdijk, via de Marslanden, naar Hardenberg realiseren.
- Bij aanleg van wegen, bruggen, tunnels en woongebieden wordt het PIGH (Platform Inclusief gemeente Hardenberg) altijd gevraagd mee te denken. Vanuit het oogpunt van de burger met een beperking.

8. WELZIJN & CULTUUR

Van carbidschieten tot carnaval. En van dorpsfeesten tot Paasvuren. Dit soort ontmoetingen, tradities en uitingen van het verenigingsleven zorgen ervoor dat gemeenschappen bloeien. Dat mensen naar elkaar omzien. Het CDA Hardenberg hecht dan ook grote waarde aan activiteiten, die bijdragen aan gemeenschapszin, dorps- en plattelandscultuur en noaberschap. Het CDA Hardenberg ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid.

Het CDA Hardenberg wil:

- (Dorps)feesten en culturele evenementen blijvend ondersteunen en de regelgeving hiervoor zo soepel mogelijk maken.
- Dat elke inwoner, ongeacht achtergrond, geaardheid of religieuze overtuiging, drempelvrij kan deelnemen aan ontmoetingen en activiteiten.
- In iedere kern tenminste één ontmoetingsplek. Te bepalen in nauwe samenspraak met de bewoners.
- Een actief, sportief, cultureel en welzijnsleven stimuleren, zodat inwoners kunnen blijven meedoen.
- We zijn voorstander van verder onderzoek naar ver(nieuw)bouw van theater de Voorveghter en en we willen de samenwerking bij culturele activiteiten tussen de diverse theaters blijvend ondersteunen.
- Cultuur en erfgoed toegankelijk maken, zodat elke inwoner (jong en oud) zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties.
- Brede toegankelijkheid van de openbare ruimte. Mensen met een beperking moeten zich vrij kunnen bewegen in de gemeente. We dragen zorg voor toegankelijke ruimten, inclusieve speelplekken en veilige stoepen.
- Activiteiten zoals samen eten, een cursus volgen of een buurtfeest organiseren, van harte ondersteunen.
- We zorgen voor een goede spreiding van AED's in onze gemeente, waarbij circa 90% van de dekking door de gemeente wordt ondersteund. En we stimuleren het volgen van AED- en reanimatiecursussen.
- Gemeenschappen versterken door het stimuleren van onderlinge ontmoeting van mensen waarbij behoefte en draagkracht per kern centraal staat.
- Ondersteuning voor het realiseren van een dorpshuis in Rheezeerveen en het behouden van de sporthal in Slagharen, met de mogelijkheid om deze door te laten groeien naar een MFA.
- Kwetsbare inwoners ondersteunen om sterker in de samenleving te staan. Enerzijds door hen te betrekken bij het bepalen welke ondersteuning zij nodig hebben. Anderzijds door gerichte cursussen aan te bieden, formuleren brigades te organiseren en ondersteuning door steunouders en taalmaatjes.
- Een evenementenbeleid dat ruimte biedt voor maatwerk per kern, waarbij samen met plaatselijk belangen en organisatoren wordt gekeken naar passende locaties, aantallen en spreiding van evenementen, met oog voor leefbaarheid, draagvlak en ruimtelijke inpassing.

9. ZORGZAME GEMEENSCHAP

Het CDA Hardenberg wil de zorg in Hardenberg beschikbaar, bereikbaar én betaalbaar houden. Daarbij streven we naar een samenleving waarin we verantwoordelijkheid dragen voor ons eigen en elkaars welzijn en gezondheid. Hiervoor is een hecht samenspel noodzakelijk tussen gemeente, zorgverleners en de lokale gemeenschap. Dat begint bij preventie om gezondheidsproblemen te voorkomen. Maar we willen ook werken aan een zorgzame gemeenschap, waarin eerst wordt gekeken wat mensen wel zelf kunnen. En waarin mensen elkaar voorthelpen vanuit het netwerk om hen heen (zoals dat nu vanuit kerken al veel gebeurt). Dat leidt tot samenredzaamheid: omzien naar elkaar op het kruispunt van vrijwillige hulp en de stap naar professionele ondersteuning. Waarbij we het belangrijk vinden om te werken met een overzichtelijk aantal betrouwbare partijen om versnippering en zorgfraude te voorkomen.

Het CDA Hardenberg wil:

- Blijven staan voor een goede en bereikbare ziekenhuiszorg in de regio. Voor een gemeente in Hardenberg is het ziekenhuis geen luxe, maar een levensvoorwaarde. Het gaat om het beschermen van de basisvoorzieningen waaronder de huisarts, spoedzorg, revalidatie en ouderenzorg.
- Verder werken aan een lokaal zorgspeelveld, waarin de mens centraal staat en niet de bureaucratie en geldstromen.
- Dat de gemeente de rol van vangnet vervult: als mensen zorg nodig hebben wordt eerst gekeken wat de inwoner zelf kan, welke hulp uit de omgeving kan worden geboden en pas als sluitstuk een beroep wordt gedaan op zorgprofessionals (waarvan er steeds minder beschikbaar zijn).
- Blijven inzetten op het beter combineren van onderwijs-, sport-, gezondheid-, armoede-, welzijn- en minimabeleid.
- De JIM- (Jouw Ingebrachte Mentor) aanpak ondersteunen (inzet van informele mentor en pleeggezinnen/steungezinnen in de buurt).
- Dat meer wordt ingezet op gezondheidspreventie: mensen stimuleren bij het maken van gezonde keuzes. Fysiek en mentaal. Maar ook: mensen stimuleren om te gaan bewegen en sporten, vooral mensen voor wie de (financiële) drempel hoog is om in beweging te komen.
- Met de Groene Gezonde Maatlat de buitenruimte zodanig inrichten dat ontmoeting en beweging als het ware “vanzelf” op gang komt. En voor iedereen toegankelijk is.
- Meer ondersteuning van (jonge) mantelzorgers. Onder meer door de inzet van respijtzorg en dagbesteding. Maar ook door met de mantelzorgers zelf in gesprek te gaan en te vragen wat ze nodig hebben.

- Eenzaamheid onder jongeren bestrijden. De gemeente dient daarom met een gerichte aanpak te komen om het welzijn van jongeren te verbeteren.
- Verouderde speelplekken omvormen tot eigentijdse BOSS-plekken (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten) waar inwoners actief samenkomen.
- Een stevige aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie. Door vroegsignalering van thuissituaties en campagnes voor inclusie versterken wij de veiligheid.
- Gemeenschapszorg en samenredzaamheid stimuleren.
- “Zorgen voor elkaar” makkelijker maken. Denk aan de inzet van voorzorgcirkels, dementievriendelijke gemeente, inzet van maatschappelijke organisaties en alle inzet die de sociale cohesie en ‘meedoen’ (jong en oud, man en vrouw, vanuit alle mensbeelden) stimuleert.
- Investeren in gelijke kansen door ondersteuning van inclusief onderwijs en extra ondersteuning voor kinderen in armoede. We ondersteunen inclusieve ondernemers die garantiestages en inclusieve werkplekken aanbieden en hiermee de banenafpraak nakomen.
- Dat kinderen en jongeren, die dat nodig hebben, goede zorg krijgen. Dit geldt in het bijzonder voor kinderen met ingewikkelde problemen. We zetten in op effectieve zorg voor gezinnen die dat echt nodig hebben. Hierbij kiezen we voor gerichtere hulp waar dat nodig is en versterking van het normale leven waar dat kan.
- Kiezen voor vertrouwen in de zorgverlener, stabiliteit, langjarige contracten en duidelijke afspraken tussen gemeente en zorgaanbieders. Dit maakt de kans op zorgfraude, veel te hoge facturen en het ‘vasthouden’ van cliënten kleiner.
- Vertrouwen geven aan inwonersinitiatieven door regelingen als Daadkrachtig Hardenberg minder aan regels te binden en meer ruimte te bieden voor lokaal maatwerk.
- Zorgloketten behouden op de plekken waar ze nu al gevestigd zijn.
- Meer lokale sturingsmogelijkheden in de jeugdzorg.
- Vergoeding invoeren voor een WMO-tuinman.
- In Dedemsvaart zorgen voor een waardige voorziening voor afscheid en rouw, nu de huidige aula binnenkort verdwijnt.
- De inzet van buurtconciërges stimuleren, die de ogen en oren in de wijk zijn.
- In de Marslanden een huiskamer van de wijk realiseren, waar jongeren en ouderen kunnen samen komen.

10. JONGEREN IN HARDENBERG

Het gaat goed met de meeste jongeren in de gemeente Hardenberg: ruim 4 op de 5 jongeren voelt zich gelukkig. Maar het CDA Hardenberg wil graag dat alle kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Een gezinsvriendelijke samenleving, waarin het belang van kinderen en gezinnen prioriteit heeft, biedt daarvoor een belangrijk fundament.

Het CDA Hardenberg wil:

- Voldoende ontmoetings- en ontspanningsplekken voor kinderen en jongeren waar ze in hun vrije tijd terecht kunnen. En waar ze eventuele problemen laagdrempelig bespreekbaar kunnen maken, zodat vroegtijdig hulp kan worden geboden.
- Dat ouders met opvoedvragen elkaar kunnen vinden om kwesties te bespreken. De gemeente kan dit faciliteren. Dit zorgt ervoor dat ouders steun voelen bij hun opvoeding. Met als mede-resultaat dat de druk op de Jeugdzorg wordt verlaagd.
- Veilige en inclusieve speelplekken voor kinderen in alle kernen en wijken.
- Zorg voor kinderen, die geen zorgeloze start of jeugd hebben, toegankelijk houden. Het CDA Hardenberg vindt het belangrijk dat zorg op maat en inclusief is aan de individuele behoeften van een kind. We vinden dat alle vormen van onderwijs daarbij een belangrijke sleutelrol hebben.
- Dat lid worden van een vereniging voor alle jongeren toegankelijk moet zijn. Het CDA Hardenberg vindt het verenigingsleven een belangrijke plek van ontmoeting en zinvolle vrijetijdsbesteding.
- Investeren in een aantrekkelijker uitgaansleven, passend bij elke doelgroep. We willen dat jongeren in onze eigen dorpen of stad terecht kunnen voor ontspanning en plezier. We faciliteren een bruisend leven in de grotere kernen. Horecaondernemingen zijn belangrijk voor levendige kernen en wij zien graag dat deze voorzieningen in de kleinere kernen voor jongeren toegankelijk blijven.
- Onderzoeken hoe horecaondernemers geholpen kunnen worden om ook voor jongeren een aantrekkelijk aanbod te ontwikkelen, bijvoorbeeld door met elkaar in gesprek te gaan.
- Betaalbare woningen voor jongeren. Hoewel er de laatste jaren veel stappen zijn gezet, blijkt uit een enquête over woonbehoefte dat jonge, vooral alleenstaande starters, moeilijk een betaalbare woning kunnen vinden en (ongewild) lang thuis wonen. Daarom blijft het CDA Hardenberg zich inzetten voor meer woningen voor jongeren en starters. We streven ernaar dat meer jongeren sneller een geschikte woning krijgen. Dit betekent voor ons meer bouwen, maar ook meer doorstroming in de huizenmarkt. Daarbij stimuleren we diversiteit in nieuwe woonvormen zoals flexwoningen, tiny-houses, beneden- en bovenwoningen (BeBo-woningen), modulaire meegroeiwoningen, CPO woningen en gemeenschappelijk wonen.
- Alternatieven bieden voor het vuurwerkverbod door de organisatie van gezamenlijke oud-en-nieuwfeesten te ondersteunen.

11. PRETTIG OUD WORDEN

Het CDA Hardenberg vindt het belangrijk dat we onze ouderen met respect helpen om samen te genieten en prettig oud te worden in de gemeente Hardenberg. Veel ouderen zijn vitaal en willen graag bijdragen aan de samenleving. Maar er is ook een groep die door allerlei redenen extra aandacht en hulp verdient. Bijvoorbeeld door gezondheidsproblemen of omdat de kinderen elders wonen.

Het CDA Hardenberg wil:

- Dat het professionele en vrijwillige netwerk rondom ouderen goed op orde is. Zeker bij de meer kwetsbare groep, die dat zelf niet kan organiseren.
- Bij iedere kern minimaal één ontmoetingsplek, waar ouderen elkaar kunnen spreken en leuke activiteiten kunnen doen.
- Faciliteren dat ouderen de gelegenheid hebben om in de eigen kern te kunnen blijven wonen, met een passend woningaanbod, zoals knarren- en noaberhofjes of projecten met woon-zorgvoorzieningen.
- Dat er voldoende vervoersmogelijkheden voor ouderen blijven, die in gebieden wonen zonder Openbaar Vervoer. Een voorbeeld daarvan is Automaatje van de ANWB. De vrijwillige chauffeurs rijden met eigen auto een minder mobiele plaatsgenoot, waardoor ouderen en mensen met een gezondheidsbeperking goed vervoer tot hun beschikking hebben en niet geïsoleerd raken.
- Dat de gemeente bereikbaar blijft voor ouderen “aan de balie en “op papier”, zodat ouderen niet gedwongen worden alleen digitaal zaken te doen met de gemeente. Contant betalen bij de gemeente moet mogelijk blijven.
- Meer mogelijkheden in de kernen te organiseren voor ouderen om samen te eten.
- Projecten zoals ‘van grijs naar zilver’ blijven ondersteunen. ‘Van grijs naar zilver’ staat voor positiviteit, waardigheid en vitaliteit. Ouderen worden gestimuleerd om actief en betrokken te blijven.
- Zorgloketten behouden op de plekken waar ze nu al gevestigd zijn.

12. VERENIGINGSLEVEN & VRIJWILLIGERSWERK

Het verenigingsleven is onmisbaar: het verbindt mensen en bevordert ontmoeting en solidariteit. Voor het CDA Hardenberg zijn vrijwilligers in de gemeente Hardenberg goud waard. Zij geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en lossen heel veel samenlevingsproblemen met hart en ziel op. Ook binnen de kerk zijn veel vrijwilligers actief. Het CDA Hardenberg erkent en ondersteunt de grote inzet van vrijwilligers in de gemeente Hardenberg. Wij ondersteunen hun inzet van harte.

Het CDA Hardenberg wil:

- Minder regels en meer ruimte voor verenigingen, stichtingen en coöperaties en hun vrijwilligers.
- Het zelf-organiserend vermogen van de samenleving versterken door opleidingen voor vrijwilligers te faciliteren en samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties te bevorderen.
- Verenigingen ondersteunen om vrijwilligers te werven.
- Dat bestaande grote activiteiten die tot op heden plaatsvinden bij en rondom de manage in Balkbrug, gehandhaafd blijven.
- Ondersteuning voor (sport)verenigingen om vertrouwenspersonen aan te stellen en evt. gezamenlijk te delen.
- Vrijwilligersbeleid ontwikkelen, in samenspraak met de behoefte van verenigingen in de gemeente Hardenberg. Met o.a. aandacht hoe er voor kortere periodes (projecten) meer vrijwilligers kunnen worden geworven.
- Verenigingen per jeugdlid subsidiëren.
- Zorgen voor een goede spreiding van sportaccommodaties binnen de gemeente door niet alleen te kijken naar het aantal leden, maar vooral ook naar de maatschappelijke meerwaarde van de verenigingen.

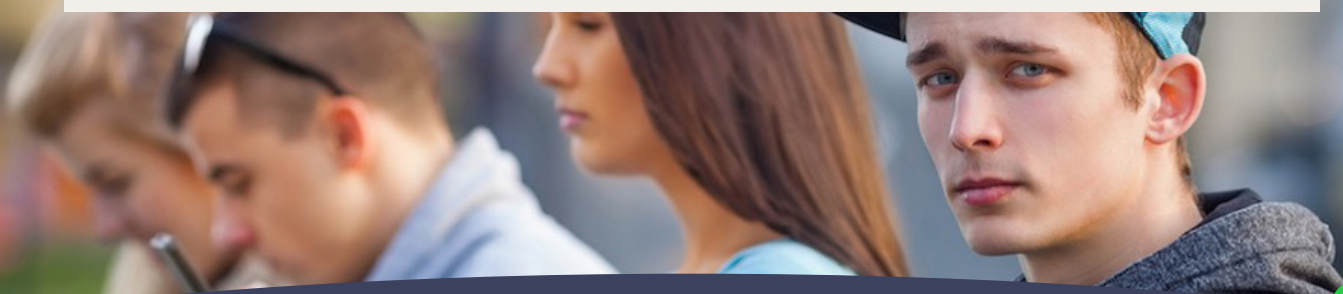
13. VEILIGHEID & ONDERMIJNING

Een schone en veilige leefomgeving draagt direct bij aan het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Signalen vanuit inwoners en ondernemers over onveiligheid moeten met voorrang worden opgepakt. Met speciale aandacht voor de veiligheid van meisjes en vrouwen. Dat geldt ook voor ouderen, die door criminelen worden opgelicht. Leegstaande boerderijen, vakantieparken en bedrijfsgebouwen zijn kwetsbaar voor crimineel gebruik. Het is daarom belangrijk dat gemeentelijk toezicht/handhaving, politie en andere partners in de samenleving nauw samenwerken om problemen te voorkomen.

Het CDA Hardenberg wil:

- Zichtbaar optreden van de gemeente om te voorkomen dat leegstaande gebouwen crimineel worden gebruikt. Daarnaast het stimuleren van ander gebruik dan oorspronkelijke functie.
- Een stevige gemeentelijke inzet op het gebied van handhaving, zodat overlast en kleine criminaliteit in dorpen en kernen snel wordt aangepakt en voorkomen.
- Onderzoek doen naar ondersteuning bij mogelijk cameratoezicht in winkelcentra van de verschillende kernen.
- Een pro-actief beleid om ondermijning in de gemeente Hardenberg bespreekbaar te maken en uiteindelijk ook te voorkomen.
- Met ondernemers in centra onderzoeken of er onder de winkeliers draagvlak is voor het instellen van een collectief winkelverbod voor overlastgevende bezoekers, zoals ook in Hoogeveen is ingesteld.
- Alle onveilige plekken in de gemeente Hardenberg aanpakken, in nauwe samenspraak met buurtbewoners. En daarbij speciale aandacht voor de ideeën van vrouwen in lijn met de beweging “Wij eisen de nacht op”.
- Inzetten op preventie en voorlichting en tegelijkertijd een goede aanpak van meldingen van intimidatie of geweld. De gemeente moet hierin zichtbaar naast de inwoners staan, zodat vrouwen en meisjes met vertrouwen en zonder angst deel kunnen nemen aan het maatschappelijk leven.
- Zorgfraude voorkomen door middel van strenge controles op zorgaanbieders en een meldpunt zorgfraude in te voeren, met daarbij een publiekscampagne om de bewustwording te vergroten.
- Voorkomen dat (kwetsbare) jongeren worden meegesleept in de criminele wereld, dat soms hun hele leven kapot maakt. Voorlichting over risico's en gevolgen is hierbij erg belangrijk.
- Voorlichting, zodat kwetsbare ouderen weerbaarder worden tegen (digitale) oplichtingspraktijken.

14. KLIMAAT & DUURZAAMHEID

Het CDA Hardenberg wil onze leefomgeving goed doorgeven aan toekomstige generaties. Dat vraagt om een realistisch klimaatbeleid op het gebied van onder meer klimaatadaptatie, duurzame energie, afval en grondstoffen, (drink)water en circulariteit. De gemeente kan daarin zelf het goede voorbeeld geven. Het CDA Hardenberg wil dat er ruimte is om projecten te ondersteunen, die aantoonbaar een positief effect hebben en geen negatieve effecten veroorzaken in de directe leefomgeving. Zo zorgen we er samen voor dat duurzaamheid hand-in-hand kan gaan met leefbaarheid en economische ontwikkeling.

Het CDA Hardenberg wil:

- Maatregelen nemen in de openbare ruimte van de gemeente Hardenberg om de gevolgen van hoosbuien, extreme droogte en hitte te voorkomen of zo goed mogelijk op te vangen. Denk daarbij aan vergroenen van straten, schoolpleinen en bedrijventerreinen. Het stimuleren van groene daken en tuinen. En fysieke maatregelen om water vast te houden en af te voeren.
- Samen met het bedrijfsleven en de waterschappen een circulair watersysteem ontwikkelen, waarmee 80-90 procent drinkwater kan worden bespaard.
- Samen met agrariërs en natuurorganisaties maatregelen ontwikkelen voor een veerkrachtig buitengebied dat beter bestand is tegen droogte en hitte.
- Zorgen dat de Veiligheidsregio voldoende voorbereid is op meer en intensievere bosbranden.
- Afvalscheiding bevorderen, zodat waardevolle grondstoffen niet verloren gaan.
- Dat groenafval blijvend gratis kan worden ingezameld.
- Circulaire ketens bij het bedrijfsleven stimuleren, zodat afvalstoffen van het ene bedrijf een grondstof wordt voor andere bedrijven.
- Circulair bouwen met o.a. biobased materialen stimuleren.
- Repaircafé en kringloopwinkels stimuleren en ondersteunen.
- Gemeentelijk vastgoed zo snel als mogelijk energieneutraal maken.
- Energiecoaches blijven inzetten om inwoners te adviseren over het verduurzamen van hun huis.
- Ondersteuning geven aan kerken en maatschappelijk vastgoed bij het verduurzamen van hun gebouwen, door energie-adviezen, hulp bij subsidieaanvragen en toegang tot gemeentelijke regelingen of leningen te bieden, met respect voor de scheiding tussen kerk en staat. Zo blijven karakteristieke gebouwen behouden én dragen ze bij aan de gezamenlijke energietransitie.

- Initiatieven van bewoners en ondernemers m.b.t. duurzame energie positief benaderen en waar mogelijk faciliteren.
- Ruimte voor windenergie, maar wél op een manier die onze omgeving beschermt. Grote windmolens staan we alleen toe als ze voldoen aan de strengste geluidsnormen, goed in het landschap passen en minstens 50% van de opbrengst naar onze eigen dorpen gaat. In het buitengebied maken we kleine boerderij windmolens mogelijk: tot 35 meter ashoogte, om rentabiliteit te verhogen. Zo kiezen we voor duurzaam, eerlijk en lokaal.
- De oprichting van energiecoöperaties door inwoners en ondernemers op lokaal niveau stimuleren. Dit voor duurzame energieopwekking en de opslag van elektrische energie (zoals bijvoorbeeld collectieve batterijen) en opslag van thermische energie (zoals warmte reservoirs).
- Een positieve en stimulerende houding van de gemeente ten aanzien van boeren en ondernemers, die willen investeren in monovergisters. Hiermee kan op een verantwoorde manier eigen mest worden omgezet in groen gas. Dit draagt bij aan kringlooplandbouw en versnelling van de energietransitie.
- Projecten, die de netcongestie oplossen, stimuleren en ondersteunen. Zoals bijvoorbeeld de realisatie van buurtbatterijen en versnelde aanleg van infrastructuur.
- Een voorstrektersrol door de gemeente laten pakken bij de oprichting van een kennis- en innovatiecentrum rondom netcongestie en energiehubbs. Dit brengt kennis en werkgelegenheid naar onze gemeente.
- Dat er slim en netjes gemaaid wordt in de hele gemeente Hardenberg en florabeheer toepassen waar dat kan. Daarbij hoort meer maaien bij jacobskruiskruid en gras kort houden bij kruispunten. Natuurvriendelijk waar mogelijk, vaker maaien waar veiligheid dat vraagt.
- Schone en begaanbare wandelpaden langs schouwpaden, zonder maaisel of slootmateriaal van het waterschap, zodat wandelaars niet over landbouwgrond hoeven uit te wijken.
- De bestrijding van invasieve exoten actief en structureel aanpakken, met speciale aandacht voor de berenklauw en de Japanse duizendknoop.

15. VOORBEREID

OP CRISIS EN STORINGEN

De wereld om ons heen verandert snel. Door oorlogen, spanningen tussen landen en digitale aanvallen neemt het risico op grote storingen en crisissituaties toe. Cyberaanvallen zijn al aan de orde van de dag. Maar ook een langere periode van stroomuitval of platgelegde telefoon- en internetverbindingen is niet meer ondenkbaar. Dat zijn ontwrichtende gebeurtenissen, die de samenleving plat kunnen leggen. Als CDA Hardenberg vinden we dat we hierop voorbereid moeten zijn. Dat we weerbaar moeten zijn, want dat is noodzaak.

Het CDA Hardenberg wil:

- Structureel geld vrijmaken voor weerbaarheidsactiviteiten en crisisvoorbereiding.
- In kaart gebracht zien wat in de gemeente Hardenberg de gevolgen zijn van langdurige stroom-, telefoon- en internetuitval. Welke taken moeten doorgaan en welke alternatieven kunnen er gebruikt worden?
- In kaart gebracht zien welke maatregelen nu al genomen kunnen worden bij dergelijke crisissituaties.
- Inwoners actief ondersteunen bij hun eigen voorbereiding op noodsituaties.
- Noodsituaties oefenen, al dan niet met gebruik van “echte” bewoners en bedrijven, want het gaat om meer dan noodplannen in de kast. Ze moeten ook in de praktijk worden getoetst, zodat we zeker weten dat op het juiste moment mensen, bedrijven en instanties klaar staan om te helpen.
- Bij calamiteiten niet alleen oog hebben voor de fysieke gevolgen, maar ook investeren in mentale veerkracht en goede sociale nazorg voor inwoners, zodat mensen er niet alleen voor staan.

16. ONDERWIJS

Het CDA Hardenberg vindt “een leven lang leren voor jong en oud” erg belangrijk. Goed onderwijs is een basisbehoefte aan het begin van een mensenleven. Maar ook als je al verder bent in je werkzame loopbaan. Een intensieve samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid (30's) is daarbij essentieel, zodat praktijk en lesprogramma's beter op elkaar aansluiten. Dat is goed voor de persoonlijke ontwikkeling, maar ook voor de groei van onze lokale economie.

Het CDA Hardenberg wil:

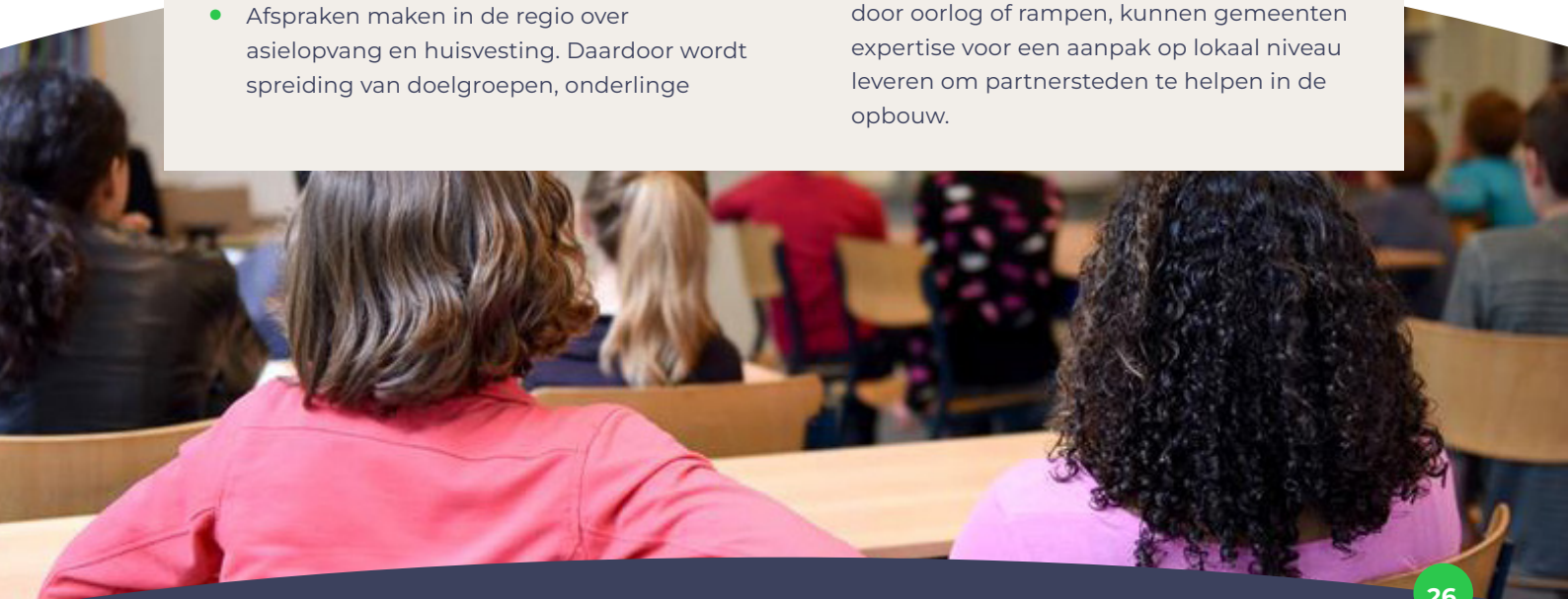
- Kindcentra ontwikkelen in de kernen met basisscholen, om doorlopende leerlijnen aan te kunnen bieden.
- Mensen de kans bieden om hun talenten en capaciteiten doorlopend te blijven ontwikkelen.
- Initiatieven als Be-Tween, IQoniQ, het RTC en 100% Gastvrij blijven ondersteunen. Dit zijn mooie voorbeelden, waarbij leerlingen/ werknemers verder komen in hun vak met ondersteuning van de 30's.
- Het onderwijsaanbod beter laten aansluiten op de behoefte van het bedrijfsleven en de werknemers. Daarbij moet ook aandacht zijn voor Digitale Geletterdheid en AI.
- Het OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) blijven ondersteunen. OKO is een werkwijze voor gemeenten om jongeren gelukkiger en gezonder op te laten groeien en te voorkomen dat zij gaan drinken, roken of drugs gebruiken.
- De LEA (Lokale Educatieve Agenda) blijven ondersteunen. De LEA houdt zich bezig met het onderwijs en de ontwikkeling van kinderen en jeugdigen in de leeftijd van 0 tot 24 jaar.
- Goede en gezonde gebouwen voor leerlingen en docenten in kindcentra, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Met daarbij oog voor het binnenklimaat om leerlingen en docenten zo goed mogelijk te laten presteren.
- Inzetten op basisvaardigheden bij volwassenen en nieuwe Nederlanders: taal, rekenen, spelling en digitale vaardigheden.
- Investeren in logopedie- en dyslexiescreening op basisscholen.
- Blijven inzetten op identiteitsrijkheid binnen het onderwijs, zodat scholen ruimte houden voor hun eigen identiteit en waarden, met respect voor verschillen.
- Kindcentra en ontmoetingsplekken zoveel mogelijk met elkaar verbinden, zodat ruimtes slim worden benut en jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.
- Actief het bedrijfsleven betrekken om stageplekken of/ en afstudeerprojecten ter beschikking te stellen voor hbo studenten en daarvoor ook de hbo opleidingen te benaderen. Tevens wil het CDA Hardenberg meer aandacht voor praktijkgerichte opleidingen. Een centrale locatie voor techniekonderwijs, waar meerdere scholen gebruik van kunnen maken en waar ondernemers en jongeren samenkomen om vakmanschap en innovatie te versterken.
- Goede contacten onderhouden met het onderwijsveld ten aanzien van de voorzieningen voor inclusief en speciaal onderwijs en dit pro-actief onder de aandacht te brengen in de gemeentelijke politiek, met het doel dat ieder kind, met of zonder ondersteuningsbehoefte, zich zo dicht mogelijk bij huis kan ontwikkelen.

17. VLUCHTELINGENBELEID & INTEGRATIE

Echte vluchtelingen hebben recht op opvang, hulp en bescherming. Nu en in de toekomst. Maar we zien als CDA Hardenberg ook dat zorgen over migratie en integratie toenemen en soms ook behoorlijke spanningen geven. Dat zet het draagvlak voor de opvang van vluchtelingen onder druk. Ook die van arbeidsmigranten. Wij zetten in op verbinding, in plaats van verharding. Maar we kijken ook naar de spankracht van de samenleving. Zorginstellingen, maatschappelijke organisaties en onderwijs hebben moeite de kwaliteit van opvang vast te houden en de integratie te begeleiden.

Het CDA Hardenberg wil:

- In opdracht van de spreidingswet alleen inzetten op kleinschalige opvanglocaties met aandacht voor de draagkracht van de kernen. Uitsluitend gericht op gezinnen met uitzicht op verblijfstatus.
- Niet meer arbeidsmigranten huisvesten, dan het bedrijfsleven in onze eigen gemeente nodig heeft.
- Betere integratie van nieuwe Nederlanders met speciale aandacht voor taal en digitale vaardigheden. We willen dat 95 procent van de nieuwkomers binnen een jaar actief is binnen de lokale gemeenschap.
- Het realiseren van fatsoenlijke opvang voor vluchtelingen koppelen aan de draagkracht van voorzieningen als bijvoorbeeld onderwijs en zorg. Er moeten normen komen voor het voorzieningenniveau. (crisis) noodopvang uitgezonderd.
- Afspraken maken in de regio over asielopvang en huisvesting. Daardoor wordt spreiding van doelgroepen, onderlinge uitwisseling en specialisatie zoveel mogelijk benut, passend bij onze gemeenschap.
- Beleid formuleren of herformuleren op het gebied van draagvlak, draagkracht en inspraak rondom asielopvang. Hierbij wordt duidelijk wat de reguliere- en spoedprocedure van asielopvang is, waar de inspraak van bewoners begint en eindigt en hoe de gemeente terugkoppeling geeft over de zorgen en de wensen die leven bij inwoners.
- Maatschappelijke initiatieven, die bijdragen aan integratie (bijvoorbeeld taalmaatjes, vrijwilligersprojecten, taallessen en hulp-naar-werk) blijvend ondersteunen.
- Duurzaam bijdragen in samenwerking met andere gemeenten in veilige landen/regio's. Als het landelijke ontwikkelingsbudget wordt gebruikt om bij te dragen aan wederopbouw in gebieden die getroffen zijn door oorlog of rampen, kunnen gemeenten expertise voor een aanpak op lokaal niveau leveren om partnersteden te helpen in de opbouw.

SAMEN BOUWEN AAN DE GEMEENTE HARDENBERG.

Dit verkiezingsprogramma 2026–2030 is niet achter een bureau ontstaan. Het is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de programmacommissie, onze leden, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en betrokken partners uit onze gemeente. Daarvoor wil ik iedereen die hier met inzet en overtuiging aan heeft bijgedragen hartelijk danken.

In gesprekken aan de keukentafel, in dorpshuizen, bij verenigingen en bedrijven hebben we geluisterd naar wat mensen bezighoudt. Naar zorgen en ideeën. Naar wat goed gaat en wat beter kan. Die ervaringen en verhalen vormen de basis van dit programma.

Zo is dit geen papieren plan, maar een gezamenlijk en realistisch verhaal over wonen, werken, zorgen en samenleven in Hardenberg. Betrokken, toekomstgericht en met oog voor de menselijke maat.

Ik wens al onze kandidaten veel succes en plezier in de komende verkiezingstijd. Jullie zetten je met hart en ziel in voor onze stad, dorpen, buurten en inwoners, vanuit overtuiging en betrokkenheid bij wat Hardenberg écht sterk maakt: de mensen zelf.

Want een sterke gemeente maak je niet alleen, die bouwen we samen.

Douwe Prinsse - Voorzitter CDA Hardenberg

Hardenberg

dichtbij mensen, sterk in verbinding